

THERAPEUTISCHE REMINISCENTIE: HET VERLEDEN HERBEZOEKEN OM BETER IN HET HEDEN TE LEVEN

Training voor professionals die ouderen begeleiden in instellingen en thuiszorg
Leer reminiscentiesessies te leiden die identiteit versterken en emotionele verbinding herstellen

Duur : 4 uur	Modules : 4 modules
Lessen : 16 lessen	Doelgroep : Zorgprofessionals die ouderen begeleiden
Formaat : 100 % online, asynchroon	Aanbieder : N° 11757351875
Certificering : Qualiopi	Tarief : Op aanvraag

www.dynseo.com/nos-formations | contact@dynseo.com | 09 66 93 84 22

Opleidingsbeschrijving

Deze 4 uur durende training is gericht op professionals die ouderen begeleiden in alle soorten instellingen en diensten (medische residentie, dagopvang, thuiszorg). Het stelt hen in staat om de theoretische en klinische grondslagen van therapeutische reminiscentie te begrijpen, de verschillende vormen ervan te onderscheiden en individuele of collectieve sessies op te zetten die zijn aangepast aan de profielen van de begeleide personen, inclusief degenen met cognitieve stoornissen. De laatste module is volledig gewijd aan het gebruik van de DYNSEO E-SOUVENIRS en EDITH-tools om reminiscentie in de praktijk te brengen zodra men terug is in de instelling. Aan het einde van de training zal elke deelnemer in staat zijn om een reminiscentiesessie te leiden en deze benadering te integreren in het gepersonaliseerde begeleidingsproject.

Module-overzicht

MODULE 1	Begrijpen van therapeutische reminiscentie — fundamenteën en effecten	4 lessen
MODULE 2	Vorbereiden en leiden van een herinneringssessie	4 lessen
MODULE 3	Herinnering en cognitieve stoornissen — zijn benadering aanpassen	4 lessen
MODULE 4	In de praktijk brengen met de DYNSEO-tools	4 lessen

Leerdoelen

Leerdoelen

- De theoretische grondslagen en therapeutische effecten van reminiscentie begrijpen
- De verschillende vormen van reminiscentie onderscheiden en de juiste benadering kiezen
- Individuele en collectieve reminiscentiesessies voorbereiden en leiden
- De professionele houding en ethische voorzorgsmaatregelen tijdens een sessie toepassen
- De benadering aanpassen aan personen met cognitieve stoornissen en dementie
- De DYNSEO-tools E-SOUVENIRS en EDITH gebruiken om reminiscentie te faciliteren
- Reminiscentie integreren in het gepersonaliseerde begeleidingsproject

Algemene informatie

Duur	4 uur
Doelgroep	Professionals die ouderen begeleiden in medische residenties, dagopvang, thuiszorg en alle andere instellingen (verzorgenden, activiteitenbegeleiders, psychologen, ergotherapeuten, psychomotorisch therapeuten)
Vereisten	Geen, training toegankelijk voor alle volwassenen
Tarief	Sur devis - TVA non applicable (article 261-4-4° du CGI)
Certificering	Qualiopi - Attestation de fin de formation

Les 1 - Wat is reminiscentie? Definitie en oorsprong

- Reminiscentie als natuurlijk proces om betekenis aan je leven te geven
- Grondleggende werken van Robert Butler (1963) over de levensbalans
- Onderscheid tussen spontane en gestructureerde reminiscentie
- Verschil tussen eenvoudige reminiscentie, therapeutische reminiscentie en levensbalaantherapie

Les 2 - De gedocumenteerde therapeutische effecten

- Effecten op identiteit en zelfwaardering door narratieve samenhang te herstellen
- Effecten op depressie en apathie via emotionele herverbinding
- Effecten op cognitieve functies door activatie van autobiografisch en semantisch geheugen
- Effecten op sociale binding door herinneringen te delen

Les 3 - De verschillende vormen van reminiscentie

- Eenvoudige reminiscentie: vrij herinneringen vertellen zonder therapeutisch doel
- Evocatieve reminiscentie: gebruik van foto's, voorwerpen en muziek als stimulans
- Levensherziening: gestructureerd werken aan het hele levenspad, meestal individueel
- Integratieve reminiscentie: pijnlijke delen accepteren voor innerlijke vrede

Les 4 - Voor wie? Indicaties, contra-indicaties en ethische voorzorgsmaatregelen

- Profielen die het meest profiteren: depressieve, geïsoleerde personen, identiteitsverlies, levenseinde
- Reminiscentie bij cognitieve stoornissen: mogelijk maar vereist belangrijke aanpassingen
- Relatieve contra-indicaties: onopgeloste trauma's, acute psychose, zeer recente rouw
- Ethische voorzorgsmaatregelen: herinneringen niet forceren, stiltes respecteren, verhaal nooit corrigeren

Les 1 - De sessie voorbereiden – de persoon leren kennen en de materialen kiezen

- Levensverhaal verzamelen via de persoon, familie en bestaande dossiers
- Betekenisvolle thema's kiezen: kindertijd, beroep, liefdes, feesten, reizen, muziek
- Geschikte materialen selecteren: foto's, voorwerpen, muziek, geuren, texturen
- Stimulatie niveau aanpassen aan het cognitieve profiel zonder te over- of onderstimuleren

Les 2 - De professionele houding tijdens de sessie

- Actief luisteren met open vragen, welwillende herformuleringen en gerespecteerde stiltes
- Onjuiste herinneringen niet corrigeren: de ervaren emotie telt, niet de feitelijke waarheid
- Omgaan met sterke emoties zonder te vluchten of het lijden te minimaliseren
- Sessie positief afsluiten: samenvatten, waarderen, bedanken, volgende ontmoeting aankondigen

Les 3 - De individuele sessie – formaat, duur en frequentie

- Aanbevolen formaat: 20 tot 40 minuten in rustige, vertrouwde en ononderbroken ruimte
- Frequentie: wekelijks of tweewekelijks, afhankelijk van doelen en tolerantie
- Levensschrift of herinneringsalbum samen opbouwen als duurzaam persoonlijk hulpmiddel
- In real-time aanpassen bij vermoeidheid, onrust of verdriet zonder schuldgevoel

Les 4 - De groepsessie – een herinneringsgroep leiden

- Groepssamenstelling: 4 tot 8 personen met vergelijkbare cognitieve capaciteiten
- Structuur: ontvangst, dagthema, vrije uitwisselingen, afsluiting (45-60 minuten)
- Groepsdynamiek beheren: zeer spraakzame, stille personen en conflicten over herinneringen
- Bijdrage van iedereen waarderen: elke herinnering verrijkt de hele groep

Les 1 - Het autobiografisch geheugen bij dementie

- Waarom oude herinneringen lang bewaard blijven ondanks progressie van dementie
- Emotioneel geheugen blijft toegankelijk zelfs wanneer specifieke feiten vervagen

- Openingsmomenten in dementie: momenten van helderheid benutten voor reminiscentie
- Te vermijden risico's: confrontatie met verliezen, pijnlijke herinneringen opleggen

Les 2 - Materialen en formaat aanpassen aan cognitieve stoornissen

- Voorkeur geven aan zintuiglijke materialen: eenvoudige foto's, concrete objecten, bekende muziek, geuren
- Sessies verkorten: maximaal 15-20 minuten voor matige tot gevorderde dementie
- Vragen vereenvoudigen: één tegelijk, positief geformuleerd, geen exact antwoord eisen
- Emotionele realiteit valideren ook al is de inhoud verwarrend, gemengd of onjuist

Les 3 - Documenteer en integreer de reminiscentie in het persoonlijke project

- Sessies vastleggen in zorgdossier: inhoud, reacties, belangrijke en te vermijden thema's
- Observaties delen met multidisciplinair team: wat reminiscentie onthult over de persoon
- Gegevens uit levensverhaal integreren in persoonlijke begeleidingsproject
- Families betrekken: voorwerpen en foto's meebrengen, delen van levensverhaal

Les 4 - Herinnering en het levenseinde — het begeleiden van de existentiële balans

- Levensoverzicht aan levenseinde: fundamentele behoefte volgens Erikson (integriteit vs wanhoop)
- Integratieve reminiscentie om spijt te accepteren en innerlijke vrede te vinden
- Pijnlijk levensverhaal begeleiden zonder te ontvluchten of positief te dwingen
- Rol als welwillende en waardige getuige van het leven van de ander

MODULE 4

In de praktijk brengen met de DYNSEO-tools

4 lessen

Les 1 - E-SOUVENIRS — presentatie en kennismaking met de tool

- E-SOUVENIRS: bibliotheek van thematische fiches met illustraties van de jaren 1930 tot nu
- Beschikbare thema's: school, beroepen, vrijetijd, feesten, voeding, transport, belangrijke gebeurtenissen
- Navigatie: decennium kiezen, fiche selecteren, sessie starten op tablet of scherm
- Toegankelijkheidsinstellingen: afbeeldingsgrootte, scrollsnelheid, geluid aanpassen aan profiel

Les 2 - E-SOUVENIRS — een individuele en collectieve sessie leiden

- Individueel: fiche kiezen op basis van levensverhaal, reactie observeren, herformuleren
- Collectief: projecteren op groot scherm, iedereen uitnodigen herinnering te delen bij thema
- Prikkelende vragen bij elke fiche: "Herken je dit?", "Had je er een?"
- Real-time aanpassen: van fiche wisselen als thema niets oproept of te sterke emotie veroorzaakt

Les 3 - EDITH — de spellen van reminiscentie en autobiografisch geheugen

- EDITH-spellen: herkenning van oude voorwerpen, gezichten, plaatsen en vertrouwde scènes
- Spellens gebruiken als uitgangspunt voor gesprek over het verleden van de persoon
- Categorie- en associatiespellen: semantisch geheugen stimuleren met concrete herinneringen
- Moeilijkheidsgraad afstemmen: juiste niveau kiezen voor plezier zonder frustratie

Les 4 - Een protocol opstellen voor een sessie die E-SOUVENIRS en EDITH combineert

- Sessie van 30 minuten: ontvangst (5 min) + EDITH (10 min) + E-SOUVENIRS (10 min) + afsluiting (5 min)
- Afwisselen tussen cognitieve stimulatie (EDITH) en emotionele evocatie (E-SOUVENIRS)
- Sessies bijhouden: gebruikte spellen en fiches, reacties, relevante thema's noteren
- Protocol aan families presenteren zodat zij verrijkende sessies kunnen reproduceren bij bezoeken

Lesmethoden

- E-learning op afstand met volledige autonomie
- Directe toegang tot alle modules en lessen vanaf inschrijving
- Ondersteunende documenten beschikbaar in PDF-formaat
- Certificaat van voltooiing na afronding van de volledige training
- Technische en pedagogische ondersteuning beschikbaar via e-mail